

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Матеріали 86-ї підсумкової конференції науковців
Буковинського державного медичного університету

Чернівці, БДМУ
2005

СУСПІЛЬНІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

М.М. Вахоцький

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТЕРМІНА “ПАРАМЕДИК”
ТА МІСЦЕ ПАРАМЕДИКІВ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я США.....153

Н.І. Войткевич, Г.В. Шалаєва

ЕКСТРАЛІНГВІСТИЧНА ОБУМОВЛЕНІСТЬ ЛІНГВІСТИЧНИХ
ПРОЦЕСІВ У МЕДИЧНІЙ І ПАРАМЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ156

О.С. Гнатчук

ЖІНКИ-НАУКОВЦІ В МЕДИЦИНІ.....159

К.Ф. Заболотний, Л.І. Починок

ЗАПОЗИЧЕННЯ З КЛАСИЧНИХ МОВ У ТЕРМІНОСИСТЕМІ
„MUSIC” (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....162

Л.І. Запоточна

СПІВВІДНОШЕННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО ТА
НАЦІОНАЛЬНОГО В АНГЛІЙСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ165

З.М. Кекух, Г.М. Лапа

ЗАГАЛЬНА ЛІНГВІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ СУБМОВИ „ПАРАМЕДИЦИНА”
У СТАТИЧНОМУ ТА ДИНАМІЧНОМУ АСПЕКТАХ.....168

Б.І. Лабінська

КОНТАМІНАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ
ОДИНИЦЬ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ФІЗИЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ.....170

О.О. Маковська

ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТРАЛІНГВАЛЬНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ
(НА ПРИКЛАДАХ АМЕРИКАНСЬКОГО ТА БРИТАНСЬКОГО
ВАРІАНТІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....173

І.П. Одинський

ПРОБЛЕМА ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ176

Л.Б.Потапова

СУСПІЛЬНЕ ЗДОРОВ’Я В УКРАЇНІ180

Л.І. Починок, І.Є. Томка

ДО ПРОБЛЕМИ МІГРАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВА186

І.П. Протасова

ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ПАРАМЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ,
ЩО ФУНКЦІОНУЮТЬ У НІМЕЦЬКІЙ СУБМОВІ МЕДИЦИНИ188

КОНТАМІНАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ФІЗИЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ

Б.І. Лабінська

Кафедра іноземних мов
(зав. – доц. О.М. Рак)

Буковинського державного медичного університету

У сучасній мовознавчій науці під контамінацією розуміють схрещення в одному усталеному виразі двох або кількох фразеологізмів на основі структурної, семантичної та функціональної подібності. [1].

Контамінація фразеологічних одиниць слугує джерелом створення нових лексичних одиниць, які виходять за межі мовної норми. Таке лінгвістичне явище часто пов'язане зі змішуванням конструкцій, яке характерне розмовній мові. Інтерференційна контамінація може відбуватися при перенесенні лексико-синтаксичних дистрибуцій окремих одиниць рідної мови на подібну одиницю іноземної мови. Оскільки досліджуване явище є рідкісним, воно не кодифіковане словниками взагалі, а досліджувані фразеологічні одиниці, що позначають фізичний стан людини зокрема.

Найважливішою властивістю контамінаційного фразотворення є те, що план вираження контамінованої фразеологічної одиниці (ФО) включає елементи базових фразеологізмів, а план змісту цих лексичних одиниць акумулює значення лише одного базового фразеологізму. Семантика контамінованих ФО може бути новою у співставленні з вихідними значеннями, а також експресивно, стилістично модифікованим варіантом одного або обох вихідних значень. Фразеологічну контамінацію у різних аспектах розглядали (у германських мовах) [Гавриш М.М., Кунін О.В., Щербань Н.П., Пташник С.Б., Пророченко О.П., Fleischer W., Bürger H. та ін.], (у російській мові) [Молотков О.І., Чернишова І.І. та ін.], (в українській мові) [Білоноженко В.М., Скрипник Л.Г., Удовиченко Г.М. та ін.]. Якщо одні дослідники вважають неодмінною умовою контамінації змістову близькість ФО, то інші виходять з того, що змістова близь-

кість об'єднаних фразеологізмів не є обов'язковою умовою контамінації. Дослідження українських фразеологізмів дають підставу для підтримки іншої точки зору, яка розглядає ФО, що виникли на основі двох або кількох усталених комплексів, як таку, що з'єднує в собі значення схрещуваних мовних одиниць.

Існує точка зору про те, що контамінація ФО відбувається у вигляді "злиття" в одну мовну одиницю двох фразеологічних зворотів, які мають в якості компонента однакові синонімічні слова, або ж ФО, які мають у своєму складі синоніми та антоніми [2]. Зазначене вище дає нам можливість стверджувати, що схрещування фразеологізмів здійснюється на основі їх семантичної близькості, за формальною схожістю, а також і без будь-якої близькості. Вивчення контамінації досліджуваних мовних знаків доводить, що контамінація цих одиниць здійснюється на основі близькості значень ФО. Метою контамінації є створення комічного ефекту. Контаміновані вирази є ненормативними утвореннями, які побудовані шляхом навмисної модифікації відомих висловів, спрямованих на гумористичний ефект.

Наприклад:

1. *keine Augen und Ohren im Kopf haben,*
2. *keine Augen im Kopfe haben,*
3. *keine Ohren im Kopfe haben* – з'їхати з глузду.

Зазначений фразеологічний зворот є продуктом контамінації двох усталених фразеологічних зворотів.

Контаміновані ФО можуть носити константивно модифіковану семантику вихідних усталених зворотів.

Наприклад:

1. *von Gott verlassen sein* (з'їхати з глузду) + *von allen guten Geistern verlassen sein* = *von Gott und allen gutten Geistern verlassen sein.*
2. *Solche Worte kosteten plötzlich 15 DDR – Pfennige statt den Hals.*

У цьому звороті схрещуються два вирази = *Geld kosten* та *den Hals kosten.*

3. *Diese Aussage bringt Dominiko auf den Plan und die Palme.*

Тут схрещуються два звороти: *j-n auf den Plan bringen* та *j-n auf die Palme bringen.*

Отже, контаміновані фразеологічні одиниці, що позначають фізичний стан людини, з'явилися на основі двох стійких словесних комплексів, які вміщують значення двох схрещуваних фразеологізмів. Явище контамінації спостерігається і в розмовній мові, яке, як правило є рідкісним, не кодифікованим явищем мовної системи, що слугує джерелом утворення нових лексичних та фразеологічних одиниць.

Література. 1. Гак В.Г. К типологии функциональных подходов к изучению языка // Проблемы функциональной грамматики. – М.: Наука, 1985. – С. 5-15. 2. Шанский Н.М. Фразеология современного русского языка. – М.: Высш. шк., 1999. – 91 с. 3. Школяренко В. Фразеологічна контамінація (на матеріалі фразеологічного поля „розумова діяльність”) // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. – Вип.114: Герм. філологія. – Чернівці: ЧНУ Рута, 2001. – С. 63-67. 4. Labno-Falecka E. Phraseologie und Übersetzen. Eine Untersuchung der Übersetzbarkeit kreativ-innovativ gebrauchter wiederholter Rede anhand von Beispielen aus der polnischen und deutschen Gegenwartsliteratur. – Frankfurt-am Main: Lang, 1995. – 542 s. 5. Palm Ch. Phraseologie. Eine Einführung. – Tübingen: Günter Narr Verlag, 1995. – 130 s. 6. Wörterbuch russisch – deutsch. – Leipzig: Enzyklopädie, 1983 – 960 s. 7. Zwillling M.Ja. WB Sprichwörter und sprichwörtl. Redensarten. Russisch – deutsch / deutsch – russisch. – M/Hamburg: ETS / I. Jourist Verlag., 1997. – 248 s.